

»Píndola formativa 28. Suport transaccional

"Tinc grans esperances per a les persones amb TEA, però amb grans dosis del suport adequat i necessari".

Ros Blackburn

Què és?	És un àrea desenvolupada dins del mètode SCERTS i de la qual s'extrau la idea fonamental per a treballar a partir de pràctiques inclusives que milloren la convivència als centres educatius. Amb això, les capacitats de cada persona per a ser més autònoma i funcional en els diferents contextos en els quals es desenvolupa. Es tracta d'una transacció dels suports ja que l'objectiu final és que amb aquest àrea es vertebrè la intervenció sobre les diferents àrees de treball amb la persona amb TEA. S'intenta reflectir amb aquest terme la necessitat d'interacció, coordinació i col·laboració entre les diferents persones implicades en la intervenció. És necessari arribar a acords per a millorar i eliminar les barreres que es presenten a la persona amb TEA en tots els contextos en els quals es mou.
Característiques	Està basada en diversos vessants inclusivament respecte a l'educació. Es fonamenta en el canvi de perspectiva del paper del professorat el qual serà guia en l'educació i per tant, utilitzarà els diferents recursos disponibles en el context escolar, tant materials com personals, per a poder oferir els suports necessaris a partir sobretot del treball amb els iguals en contextos naturals. Amb aquesta píndola es pretén proporcionar diferents exemples pràctics de com posar en funcionament aquesta àrea per a aconseguir els indicadors d'èxit que es marquen en el programa d'actuació personalitzat per a la persona amb TEA. Per això aquests exemples seran presos de guia, però caldrà adequar-los a cada persona, al seu context i les seues capacitats. No existeix un model únic d'intervenció.
Objectiu general	Oferir els suports necessaris tant materials com personals a la persona amb TEA per a l'eliminació de les diferents barreres que es pot trobar en tots els contextos en què es mou.

		
		
Passos previs	És imprescindible en aquest aspecte tindre en compte la importància de la coordinació per a poder dur a terme una bona intervenció. Així doncs i tenint en compte els múltiples professionals que estan en contacte tant amb la persona amb TEA com amb la seua família, s'haurà d'intentar elaborar un protocol de coordinació perquè les estratègies que s'utilitzen en els diferents entorns siguen similars per al correcte aprenentatge i generalització d'aquests ensenyaments per part de la persona central de la intervenció.	
		
Qui ho implementa?	És funció dels docents de suport a la inclusió (especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge) la cerca dels materials necessaris per al millor funcionament autònom de la persona amb TEA i també la formació dels iguals que li servisquen de suport en els diferents contextos. Per tant, serà funció del professional curricular conjuntament amb els docents de suport i l'orientador/a determinar en quins contextos i situacions la persona amb TEA no és autònoma o se li presenten barreres per a l'aprenentatge o la participació i determinar també les mesures que es prendran per a atendre l'àrea de suport transaccional.	
		
		
		
		
		

Estratègies per a la implementació dels suports

En aquest apartat s'intenten aportar estratègies per a suplir barreres que es poden anar presentant al llarg de la vida de la persona amb TEA, sobretot en **el context escolar**. La majoria d'aquestes estratègies es poden extrapolar a la resta de contextos en els quals es mou la persona.

Pel que fa als **suports personals**, es parla de l'alumnat ja que es fa referència al context escolar i els **iguals** seran els que realitzen els suports a nivell personal sempre que es puga.

Tal com s'ha descrit anteriorment, a principi de curs, caldria observar a les diferents aules del centre educatiu **candidats/es** per a realitzar els diferents suports. Una opció pot ser crear una borsa de **voluntariat**. A partir de **sociogrames** i de proves per a observar els potencials de l'alumnat en general, s'obtiniran dades que ajudaran en aquesta elecció. (Llegiu també la "fórmula educativa" del programa TEI (Tutoria Entre Iguals)).

Després d'aquesta selecció s'haurà d'elaborar una llista dels diferents entorns en els quals la persona amb TEA necessita de suports i es prepararan a partir d'aquesta els materials necessaris per a facilitar l'accés de l'alumnat. D'altra banda, s'haurà d'elaborar una llista amb els diferents suports personals que es requereixen per a suplir les potencials barreres i pensar en quantes persones els necessitaran. De la borsa de voluntariat, s'hauran de seleccionar persones vàlides per a realitzar els suports necessaris en cada context. Per exemple, a l'hora del pati, es pot crear una llista de persones que faran la dinamització de pati.

El fet de poder **treballar conjuntament** a l'aula ordinària el/la professional de suport a la inclusió i el/la professional curricular i l'orientador/a, facilitarà el procés de selecció. Després, del que es tracta és que, a partir de l'observació directa de com serveix de guia i de suport el professional de suport a la inclusió per a la persona amb TEA, l'alumnat tutor siga capaç de realitzar aqueix suport sense que li supose un sobreesforç i serà el professorat de suport a la inclusió juntament amb la resta dels professionals que actuen amb la persona central de la intervenció, qui **guie i supervise** tot el procés.

Es detallaran els **indicadors d'èxit** que es pretenen aconseguir en cada una de les àrees d'intervenció, amb cada un dels suports (bé siguin materials bé personals) en els diferents contextos. Serà en el pla de suport personalitzat on es vagen registrant les observacions i els avanços igual que les propostes de millora i totes les intervencions adreçades a eliminar les barreres que no s'hagen eliminat.

Igual que en la resta de les intervencions, és molt important **registrar i coordinar** totes les accions, i tindre temps de reunir-se i valorar-les per a avaluar i modificar.

És important tindre en compte, quant als **materials** descrits en l'apartat de regulació emocional, que es detallen des dels materials que es poden utilitzar com a suport material per a estimulació sensorial com d'altres que s'utilitzen per a la integració sensorial. Serà necessari introduir-los i portar-los a la pràctica individual per professionals del camp de la **teràpia ocupacional** acreditats i amb nocions teòricopràctiques sobre aquest camp.

Com en l'àmbit educatiu encara no es compta amb la figura del terapeuta ocupacional en plantilla, s'entén que aquesta àrea s'està treballant fora del context escolar pels professionals acreditats i en el context escolar s'hauran de **seguir les pautes marcades** per aquests. Per això és important la **coordinació** amb agents externs en aquest apartat.

ÀREES	SUPORTS MATERIALS	SUPORTS PERSONALS
COMUNICACIÓ SOCIAL	- Comunicadors - Tauletes digitals - APP per a tauletes digitals - Sistemes alternatius i augmentatius per a la comunicació. - TEACCH - PECS - PEANA - Guions conversacionals - Històries socials - Panells comunicatius - Instruccions i pautes visuals - Patis dinàmics	- Alumnat tutor a nivell curricular. - Alumnat tutor a nivell de comunicació. - Alumnat tutor per al joc. - Alumnat tutor en el pati.
REGULACIÓ EMOCIONAL	- Mossegadors - Auriculars - <i>Fidgets</i> - Plastilina - Masses - Textures - Arena - Arena <i>kinect</i> - Pes - <i>Spinner</i> - Pilotes sensorials - Reproductors de música - Tauletes digitals - APP per a gestió de temps - Temporitzadors - <i>Plannings</i> - Horaris - Agendes - Gronxadors - Diferents tipus de llastos - Rellotges d'arena - Capçals per a llapis i bolígraf - Raspalls - Sacs sensorials - <i>BodyBall</i> - Hamaques - Objectes de massatges	- Alumnat de tutoria per a la regulació mútua. - Alumnat de tutoria a nivell d'emocions. - Alumnat de tutoria a nivell d'estratègies d'autoregulació.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Com es treballa?

El treball es divideix en **dues parts**. D'una banda el treball **individual i personalitzat** que duren a terme els professionals de la inclusió del centre educatiu.

S'ha de tindre en compte que hi ha molts aspectes del currículum personalitzat de les persones amb TEA que s'hauran de treballar **individualment fora de l'aula ordinària**. Inclusió no és sinònim de tot i tots dins de l'aula ordinària. S'ha de tindre en compte el principi de **participació** per a realitzar les diferents intervencions i per tant, hi haurà situacions en les quals serà necessari intervindre de **manera individual** per a preparar l'alumnat per a entrar a l'aula ordinària i poder participar.

En aquest aspecte s'ha d'incidir que tot dependrà del que siga millor per a la persona central de la intervenció i hi haurà aspectes, situacions, contextos o moments de la vida de la persona que faran plantejar-se el fet que per a treballar alguna cosa concreta, serà necessari fer-ho de manera individual en **un context determinat**.

D'altra banda també s'insistirà en el treball que es realitzarà amb **l'alumnat tutor** per a aconseguir la major autonomia i l'eliminació de les barreres en els diferents contextos en què es mou la persona amb TEA a partir de la intervenció indirecta amb els seus iguals. Aquesta intervenció l'han de dur a terme tots els professionals que treballen en el context escolar.

En el següent quadre s'esquematitza **què** cal treballar amb les persones amb TEA i **què** cal treballar amb les persones guia o de tutoria. El **com** queda reflectit al llarg de la guia i en els diferents quadres esquematitzats de diferents mètodes i estratègies.

ALUMNAT AMB TEA	ALUMNAT TUTOR
- Implementar SAAC. - Treballar funcions executives. - Intervindre específicament en la comprensió de les seues emocions. - Dotar d'estratègies d'autoregulació emocional adaptades al context. - Dotar d'estratègies comunicatives que ajuden a la regulació mútua. - Ensenyar tècniques d'imitació. - Implementar estratègies guiades sobre regulació.	- Sensibilització per part dels professionals per a la inclusió al centre. - Treball en valors. - Treball cooperatiu. - Treball directe de l'educació emocional. - Dotar d'estratègies per a la comprensió i suport a aquelles persones que ho poden necessitar. - Intervenció mitjançant la implantació de pràctiques inclusives.

